

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/65/2022
Identifikačné číslo spisu: 8719204290
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8719204290.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Z. O., bývajúceho v S., 2/ S. O., bývajúcej v S., obaja zastúpení Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátkou, so sídlom v Poprade, Murgašova 86/1, IČO: 50 053 167, proti žalovaným 1/ C. X., bývajúcej v Q., 2/ S. M., bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. Jozefom Pojďákom, advokátom, so sídlom v Novej Dedinke, Sv. Cyrila a Metoda 12, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o návrhu žalobcov 1/ a 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C/17/2019, o dovolaní žalovaného 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. júla 2020 sp. zn. 18Co/27/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Podaným návrhom sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by súd nariadil neodkladné opatrenie a žalovaným 1/ a 2/ zakázal nakladať so spoluvlastníckymi podielmi k pozemku CKN parc. č. 1824/2 o výmere 923 m², zastavaná plocha a nádvorie a rodinnému domu súp. č. XXX, postavenému na parcele CKN parc. č. 1824/2, to všetko zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom S., katastrálnym odborom pre obec a kat. úz. S. na LV č. XXXX, a to až do doby právoplatného rozhodnutia v právnej veci o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

2. Okresný súd Poprad (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 23. apríla 2020 č. k. 20C/17/2019-71 nariadil neodkladné opatrenie a vo výroku I. žalovanej 1/ uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek nakladania so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 2/6-ín k celku k pozemku CKN parc. č. 1824/2 o výmere 923 m², zastavaná plocha a nádvorie a rodinnému domu súp. č. XXX, postavenému na parcele CKN parc. č. 1824/2, to všetko zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom S., katastrálnym odborom pre obec a kat. úz. S. na LV č. XXXX, pričom tieto nesmie predať, darovať, zameniť alebo inak scudziť, založiť a akokoľvek inak zaťažiť právom iných osôb, a to do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej. Výrokom II. uložil žalovanému 2/ povinnosť zdržať sa akéhokoľvek nakladania so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/6-iny k celku k pozemku CKN parc. č. 1824/2 o výmere 923 m², zastavaná plocha a nádvorie a rodinnému domu súp. č. XXX, postavenému na parcele CKN parc. č. 1824/2, to všetko zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom S., katastrálnym odborom pre obec a kat. úz. S. na LV č. XXXX, pričom

tieto nesmie predať, darovať, zameniť alebo inak scudzit', založiť a akokoľvek inak zaťažiť právom iných osôb, a to do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej.

2.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 324 ods. 1 až 3, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1 až 3, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 2, § 331 ods. 2, 3 a § 332 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba „CSP“). Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovia 1/ a 2/ preukázali a osvedčili skutočnosť, že v predmetnej veci existuje dôvodné podozrenie, že v dôsledku ďalšieho konania zo strany žalovaných 1/ a 2/ môže dôjsť k sťaženiu výkonu spoluvlastníckych práv k majetku žalobcov. Z predloženého listu vlastníctva č. XXXX je zrejmé, že na spoluvlastnícky podiel žalovaného 2/ sú vedené exekúcie Exekútorským úradom Bratislava I. JUDr. Pavlom Holíkom a súčasne na spoluvlastnícky podiel žalovanej 1/ sú vyznačené plomby a vedené katastrálne konania označené pod N. (záložná zmluva v prospech C. K., bytom F.) a N. (darovacia zmluva). Z uvedeného vyplýva, že žalovaná 1/ nakladá so svojím spoluvlastníckym podielom po tom, ako jej bola doručená žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom priamym dôsledkom jej konania bude zmarenie doterajšieho priebehu konania, rovnako ako prebiehajúce exekúcie na podiel žalovaného 2/. Preto súd návrhu vyhovel.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného 2/ uznesením z 28. júla 2020 sp. zn. 18Co/27/2020 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, keď dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné. Konštatoval, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav a vec aj správne právne odôvodnil. Na týchto skutkových a právnych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dôvodom podania návrhu je skutočnosť, že pred Okresným súdom Poprad je vedené konanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán sporu k rodinnému domu a pozemku s tým, že žalobcovia 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi s podielom 1/2 k celku, žalovaná 1/ s podielom 2/6 k celku a žalovaný 2/ s podielom 1/6 k celku. Dom ani pozemok nie je žalovanými užívaný ani udržiavaný a žalobcovia majú záujem k týmto nehnuteľnostiam vyporiadať podielové spoluvlastníctvo a tieto nehnuteľnosti riadne a v celosti užívať. Odvolacie námietky žalovaný 2/ sústredil na nedostatok aktívnej legitímácie žalobcov 1/ a 2/ a nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej 1/. Vo veci aktívnej legitímácie žalobcov sa vedie osobitné súdne konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorou nadobudli podielové spoluvlastníctvo k spornej nehnuteľnosti. Preto súd prvej inštancie a odvolací súd vychádzal z aktuálneho listu vlastníctva, na ktorom ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľností sú zapísaní žalobcovia 1/ a 2/ v podiele 1/2. Pre súd je záväzný zápis príslušného katastra (§ 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z.) dovtedy, kým nie je preukázaný opak a navyše ide o nariadenie neodkladného opatrenia, o návrhu ktorého súd rozhoduje v lehote 30 dní podľa § 328 ods. 2 CSP. Preto okruh strán sporu bol daný listom vlastníctva č. XXXX kat. úz. S. platným v čase rozhodovania o neodkladnom opatrení. Pokiaľ ide o nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej 1/, v čase rozhodovania bola zapísaná ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľností, odvolanie nepodala. Vyslovil, že touto otázkou sa bude zaoberať súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej. V konaní vo veci samej bude súd rozhodovať aj o rozsahu navrhovaných dôkazov stranami sporu, čo prekračuje rámec dokazovania o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. K námietke dôvodnosti vydaného uznesenia súdom prvej inštancie, odvolací súd poukázal na to, že postačuje obava súvisiaca s ohrozením postavenia jednej strany sporu (nesporne boli vykonané úkony na strane žalovaných k zmene pomerov - prevod podielu, zaťaženie podielu), čo u žalobcov oprávnene viedlo k podaniu návrhu. V konečnom dôsledku toto uznesenie platí len do právoplatného skončenia konania (§ 333 CSP). Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že súdy nižšej inštancie porušili jeho právo na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Podľa názoru žalovaného 2/, žalobcovia 1/ a 2/ neosvedčili potrebu vydať neodkladné opatrenie. Nehrozí im žiadna bezprostredná ujma a ani nedošlo k sťaženiu výkonu ich spoluvlastníckych majetkových práv. Pri nariadení neodkladného opatrenia musí ísť o dočasnú úpravu pomerov za situácie, ak právo účastníka konania je ohrozené. Tvrdenia uvádzané v žalobe žalobcami 1/ a 2/ nie sú pravdivé. Bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces a súd pri rozhodovaní o tomto neodkladnom opatrení vychádzal len z tvrdení žalobcov. Poukázal na skutočnosť, že žalovaná 1/ previedla svoj spoluvlastnícky podiel na žalovaného 2/, a to darovacou zmluvou z 15. marca 2020 a návrh na vklad bol podaný 18. marca 2020. Právoplatnosťou vkladu vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu žalovanej 1/ a v

prospech žalovaného 2/ stratila žalovaná 1/ pasívnu vecnú legitímáciu v konaní. Týmto neodkladným opatrením súd zaviazal aj osobu, ktorá v čase jeho vydania už nebola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností. Preto navrhol zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátiť ho na ďalšie konanie, resp. ho zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

5. Žalobcovia 1/ a 2/ navrhli dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť ako bezdôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť.

7. V danom prípade prípustnosť dovolania dovolateľ odvodil z § 420 písm. f/ CSP.

8. V zmysle ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť dovolaním.

9. Podľa ustanovenia § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v ustanovení § 420 písm. a/ až f/ CSP.

9.1. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

9.2. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

9.3. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

10. Najvyšší súd už opakovane konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v priebehu konania vo veci samej, ktorým bolo potvrdené (prípadne zmenené) rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, v dôsledku čoho voči takémuto rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 157/2017 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 21/2018, ako aj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 167/2017, 5 Cdo 103/2017, 5 Cdo 73/2018, 8 Cdo 61/2018, 8 Cdo 26/2019).

10.1. Najvyšší súd tiež judikoval, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia vo veci samej, je prípustné dovolanie podľa ustanovenia § 420 CSP (viď R 76/2018).

11. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu (charakter) rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

12. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vyššie vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. V predmetnom spore sa vedie konanie vo veci samej pod sp. zn. 20C/17/2019 o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nekonzumuje vec samu. Žalobcami 1/ a 2/ navrhované neodkladné opatrenie bolo vydané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom (§ 305 CSP). Pokiaľ súd prvej inštancie tomuto návrhu vyhovel a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nie je potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 420 CSP.

12.1. Uznesenie, ktorým odvolací súd v danom prípade potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, nie je

(ani) rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Aj po rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia civilné sporové konanie žalobcov proti žalovaným pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne.

13. Dovolanie žalovaného 2/ preto v zmysle § 420 písm. f/ CSP prípustné nie je, a preto dovolací súd dovolanie žalovaného 2/ ako procesne neprípustné podľa § 477 písm. c/ CSP odmietol.

14. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým rozhodne o predmete sporu.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.